

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Clero Et Popvlo Viterbiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

78   Epistolarum Innocentij III.

Episcopis, Abbatibus & aliis tam Clericis quam laicis per Dalmatiam constitutis.

*ARCHIEPISCOPI, EPISCOPI,
& universis tam Clericis quam laicis
per Rutheniam constitutis.*

Epi. 13.
V. Legatum
apostolice sedis
honosificè
pertractant.

Licet haec tenus elongati fueritis ab uestibus matris vestræ, tanquam filii alieni, nos tamen, qui sumus in officio pastorali à Deo, licet immeriti, constituti ad dandam scientiam plebi suæ, non possumus affectus paternos exuere, quin vos sanis exhortationibus & doctrinis studemus tanquam membra uestro capiti conformare, ut Effrahim convertatur ad Iudam, & ad Ierusalem Samaria revertatur. Vtinam intelligere velitis sapere ac novissima providere, ut à mentibus vestris omni' depulsa caligine, ad viam ab invio redeatis, qui dudum post greges sodalium evagando, vos ejus pertinaciter magisterio subduxisti quem Salvator noster universalis Ecclesia caput constituit magistrum, inquiens ad eundem: *Tu vocaberis Cephas. Et: Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. Et tibi dabo claves regni cœlorum. Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cœlis; & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cœlis.* Cui cum Dominus oves suas pascendas tertio repetito vocabulo commisserit, manifestè dedit intelligendum à grege dominico alienum qui etiam in suis successoribus ipsum contempserit habere pastorem. Non enim inter has oves & illas distinxit, sed simpliciter inquit: *Passe oves meas, ut omnes omnino intelligentur ei esse commissæ.* Cum igitur una sit & indivisa Domini tunica, nec unquam passa sit divortium sponsa Christi, juxta quod sponsus in Canticis attestatur, *Vna est, inquiens, columba mea, una est matri sue electa genitrici sue, videbunt eam filii Sion, & beatissimam predicatorum Regine, & concubinae laudaverunt eam,* necesse est ut quicunque ab hismodi unitate recesserint, aquis submersi diluvij, partem cum angelo apostata fortiantur. Ut autem ipsius illibata unitas servaretur, unum eidem Dominus, sicut præmisimus, beatum Petrum videlicet, caput constituit & magistrum, ut quasi Noë arcum, extra quam animalia derelicta in diluvio submerguntur, salvatis certis infra ipsam contentis, in uno cubito consummaret, pro cuius fide, ne in sua passione deficeret, specialiter exoravit, eidem præcipiens ut fratres suos conversus

ali quando confirmaret. Cum ergo iñnumeris ferè testimoniis scripturarum, quas vos nec convenit nec expedit ignorare, unitas Ecclesiæ comprobetur, non est mirum, cùm simus, licet immeriti, successores illius cui iussit Dominus pascere oves suas, si errabundas oves nitimus ad caulas reducere, ut sicut est unus pastor, sic fiat unum ovile, si totis viribus labramus ne quodammodo difforme fiat corpus Ecclesiæ, si partem aliquam ab eo contingenter separari. Vt autem ad præfens de reliquis raccemamus, cùm Græcorum Imperium & Ecclesia penè tota ad devotionem apostolicæ sedis redierit, & ejus humiliter mandata suscipiat & obediatur iussioni, nonne absconum esse videatur ut pars toti suo non congruat, & singularitas à suo discrepet universo? Præterea, quis scit an propter suam rebellinem & inobedientiam datifuerint in di-reptionem & prædam, ut saltē daret eis vexatio intellectum, & quem in prosperis non cognoverant, recognoscerent in adversis. Quia igitur, karissimi fratres & filii, si dignè volumus impositum nobis pastorale officium adimplere, quantum fragilitas humana permittit, vos ad ea debemus inducere per quæ dispendium temporalium & æternorum positivis periculis evitare, dilectum filium nostrum G. Tituli sancti Vitalis Presbyterum Cardinalem, virum genere nobilem, literarum scientia præditum, morum honestate præclarum, discretum & providum, & suis exigentibus meritis nobis & fratribus nostris carum admodum & acceptum, ad partes vestras duximus destinandum, ut filiam reducat ad matrem & membrum ad caput, concessa sibi plenaria potestate ut evellet & destrueret, aedificet & planet quæ in partibus vestris evelleta & destruenda, aedificanda cognoverit & plantanda. Monemus proinde &c. ut suprà usque obtinemus; quoniam dirigente Domino gressus ejus, inter vos ea curabit statuere per quæ Deo, nobis quoque, ac vobis pariter merito poterit complacere. Datum ut in alia.

CLERO ET POPVLO VITERBIE NSI.

EX privilegio felicis memorie C. Pa-pæ prædecessoris nostri cognovimus evidenter quod ipse fidem & devotionem vestram attendens, de communis fratrum suorum consilio Viterbiense oppidum honorabili civitatis nomine insignivit, & pag. 306. pontificalis cathedræ dignitate donavit,

Epi. 139.
V. Viterbiensis
Ecclesia sit de-
inceps cathe-
dralis.
Vide to. 1 Ital.
parte 2.
fac. pag. 306.

auuthoritate statuens apostolica ut Viterbiensis Ecclesia cum Tuscanensi, Centumcellensi, atque Blendanensi, pontificalem obtineret deinceps dignitatem. Nos autem, qui fidem & devotionem vestram ipsa presentia corporali certius sumus experti, beneficium principale plenius interpretari volentes, illam Viterbiensi fedi erga Centumcellensem & Blendanensem dioceses honorificentiam confirmamus quam circa ipsas Tuscanensis sedes dinoscitur haec tenus habuisse, cui Viterbiensis Ecclesia specialiter est unita. Statu tamen illarum sedium, Centumcellensis videlicet & Blendanensis, in suo jure manente. Nulli ergo &c. hanc paginam nostrae interpretationis & confirmationis &c. Si quis autem &c. Datum Viterbi I V. Idus Octobris, anno decimo.

CAPITVL O VTICENS I.

D. 140.
Relatio de
Balneolis ab
Iustino Petri
Mato

EX litteris venerabilis fratris nostri Archiepiscopi & dilectorum filiorum Decani Arelatensis & Vestaraj Neimausensis accepimus quod cum olim causam que inter dilectum filium magistrum Petrum Marcum scriptorem nostrum & vos super Ecclesia sancti Iohannis de Balneolis vertebatur, ipsis duxerimus committendam, iudicem partes ad suam presentiam citaverunt, & auditis utriusque partis allegationibus & plenius intellectis, testes receptorum productos, & quia ipsi causa finem imponere noluerunt, eandem ad nos remiserunt sufficenter instrumentam, attestations receptas suo sigillo signatas nobis fideliter transmitentes. Nos igitur auditis utriusque partis rationibus, & predictis attestacionibus diligenter inspectis, vos ab impetitione ipsius magistri Petri super dicta Ecclesia presentium auuthoritate duximus absolvendos, ipsi super eadem silentium imponentes. Datum Corneti VII. Kal. Novembris, anno decimo.

VNIVERSIS COMITIBVS ET
Baronibus per regnum Siciliae constitutis.

D. 141.
Vt Regi Sicili-
ae hic adju-
vemus

SI nec divinam nec regiam metueritis offendam, si nec noxam infidelitatis nec notam infamiae timeretis, deberetis saltem aut rerum dispendium aut corporum periculum formidare, ut hoc pavore percussi karissimo in Christo filio nostro Friderico illustri Regi Siciliae in supremo necessitatis articulo constituto debitum curaretis & necessarium auxilium imperieti. Certè cum eum alienorum violentia

detinebat, qualiscumque vos probabilitas excusabat. Sed cum ipsum suorum custodiat diligentia, quos ei pia genitrix deputavit, nulla vos potest ratio excusare ne opportunum sibi debeat obsequium exhibere. Ut quid non improvidi prævidetis quod si vel per inimicorum incursum vel infidias proditorum aut perdidit vitam aut regnum amiserit, novissima vestra fient pejora prioribus, cum illi procul dubio regnum sint invasuri qui nec personis parcent nec rebus, simul in unum omnibus confiscatis; sicut jam estis experti, utinam non oblitii. Sera quidem erit & inutilis penitentia cum calamitas irruerit improvisa. Vnde cum adhuc tempus habetis, provideatis vobis ab ira ventura. Ipse quidem Rex vester per nuntios & apices suos miserabilem nobis querimoniam deposituit, intimando quod licet Comitibus, Baronibus, & civibus regni sui sepe dederit in praceptis ut sibi necessitates multiplices patienti succurrere festinarent, ipsis, more aspidis surdae obturantis penitus aures suas ut vocem non exaudiat in cantantis, in nullo sibi dignati sunt subvenire, singulis que sua sunt procurantibus, & nullum ad ipsum habentibus ex fidilitate vel pietate respectum. Vnde cum spiritualis & materialis gladius mutuo se debeant adjuvare, juxta quod legitur *Ecce gladij duo hic*, idem Rex nobis humiliter supplicavit ut eos qui terrenam non metuant potestatem per censoriam ecclesiasticam cogeremus ad exhibendum sibi subsidium opportunum. Nos igitur & petitionem & conquestionem ipsius justissimam cognoscentes, devotionem vestram monemus & exhortamur in Domino, per apostolica scripta præcipiendo mandantes quatenus eidem Regi, et si non quantum debetis, quantum ramen potestis, festinatum curetis subsidium exhibere in vietualibus, armis, navibus, & personis, aliisque sibi multipliciter necessariis; ut vestro & aliorum fidelium suorum suffultus auxilio, imminentibus cladibus finem imponat, & regnum suum in tranquilla prosperitate gubernet. Alioquin, cum & commonitionem & communionem duxerimus præmittendam, in rebelles & contumaces officij nostri debitum execuemur, gravius forsan quam extiment super eos oppressionis pondus & percussionis gladium inducentes, cum acutus morbus acuta indigat medicina. Eos autem qui obediere nobis & Regi subvenire curaverint gra-